

Dosent Johs. Tveita
Høgskolen i Nesna
8700 Nesna
epost: johs.tveita@mac.com
telefon 99716963

Nesna, 05.12.2012

Årsrapport frå programsensor Johannes Tveita

Det matematisk-naturvitskapelege fakultet
Universitetet i Bergen
studieprogram/fagområde:
Integrert lektorutdanning med master i naturvitskap eller matematikk
Integrert adjunktutdanning i matematikk og naturfag
Oppnemnd for perioden: 1. januar 2011 til 31. desember 2014

Innleiing

Kontaktar/møter eg har hatt med miljøa ved Universitetet i Bergen i 2012:

Eg har deltatt på den årlege Lærarutdanningskonferanse som i år blei arrangert på Solstrand hotell 14. – 16. mars.

Det blei ikkje noko av det planlagde programsensormøte i juni slik som planlagt pga. streik.

I veke 45 blei eg invitert til eit fagleg seminar for veileidarane i realfagpartnarskapet, tysdag 6.11. Seminaret var i hovudsakeleg eit fagleg seminar med fleire faglege forelesingar derav ein av meg med bruk av drama for å forstå elektrisitet. Det var og avsett tid til diskusjonar om erfaringar i forbindelse med skuleerfaringa og praksis i haust.

Eg var og i same veke invitert til å delta på eit møte med kull10 studentane og ansvarleg pedagogikk lærar og fagdidaktikk lærar der studentane skulle referere frå skuleerfaringa for 5 semester. Dette var første erfaringa med den nye organiseringa med partnerskolar.

Det høgde seg slik at eg og fekk delta på eit lunsjmøte med heile undervisningspersonalet på lektorutdanninga måndag 5. 11. 2012. Her var hovudfokuset på "Forslag til forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8-13". Dei var særleg oppteken av at det skulle meir praksis inn og at det ville medføra enno fleire kollisjonar med faga på universitetet.

Etter initiativ frå meg organiserte studiekonsulent Marianne Jensen møte med grupper av studentar frå kvar av studentkulla 8, 9, 11 og 12. Eg hadde opptil halv annan times samtale med 3 til 4 representantar frå kvar av studentkulla 8, 9, 11 og 12. Studentane frå kull 10 (9 studentar) hadde eg ein halvtimes møte med i forlenging av skuleerfaringsmøte for 5. semester.

Elles har eg hatt fleire uformelle samtalar med nokre av fagdidaktikkarane i tilknytning til møta nemnt ovafor.

I denne rapporten vil eg leggja vekt på det som kom fram i dei 5 møta eg hadde med studentane. Eg har og fått tilsendt frå studiekonsulenten to brev om erfaring/kommentarar frå studentar som nyleg har slutta på lektorstudiet.

Her er ei oppsummering av noko av det som kom fram av ønskjer og kommentarar i møta med studentane. Nokre av momenta studentane tok opp har eg kommentert og føreslått kva som bør gjerast, mens andre ting får dei det gjeld vurderer saman om kva tiltak som bør setjast i verk.

Praksis/skuleerfaring.

Fleire grupper sa at kommunikasjonen mellom universitetet og praksisskulane og innan praksisskulane kunne vore betre:

"Da vi møtte opp på praksisskolen i dette semesteret var ikke faglærer klar over at vi skulle følge henne fordi skulen hadde fått beskjed bare et par virkedager før vi ankom".

Nokre hadde opplevd at den som var utpeikt til praksislærer på skulen var svært motvillig til å ha studentar i praksis. Det medførte at studentane slapp seint til med å undervise elevane fordi ho var redd at undervisninga ikkje blei god nok.

Fleire refererte til at dei knapt hadde møtt praksiskoordinator, og hadde enno ikkje møtt rektor når halve praksisperioden var gått. På enkelte lærarrom følte dei seg og lite velkomne. På andre skolar var det eit heilt anna holdning, og studentane blei godt mottatt av alle frå rektor, koordinator, praksislærer og dei andre lærarane på skulen.

Studentane hadde opplevd forskjellige praksislærer, nokre var svært hjelpsomme og gav gode tilbakemeldingar/kritikk av timen slik at ein lærte noko. Nokre gav lite tilbakemelding/kritikk på undervisninga eller hjelp før timen til å vurdere for eksempel mengda av stoff som skulle undervisast. Nokre studentar sa at påhøyringstimen frå fagdidaktikk-læraren hadde gitt eit løft for både praksislærer og studentane fordi han hadde så gode spørsmål og kommentarar til undervisninga.

Dei fleste som hadde praksis i 7. semester skrytte av ei svært god utvikling i forhold til tidligare år med alt på stell når dei møtte på skulen og at dei alt no visste kor dei skal ha praksis til våren. Likevel var det her også nokre studentar som opplevde at lærarane ikkje visste at dei skulle ha studentar då dei kom til skulen!

Fleire av praksislærarane uttrykte at dei var svært fornøgde med studentane dei hadde hatt i skuleerfaringa etter innføring av realfagpartnarskapet. Dei meinte at studentane var meir fokuserte og betre forberedt enn dei studentane dei hadde hatt tidligare.

Studentane som hadde hatt eigen praksis følte at dei burde fått lært meir om foreldresamtalar/møter og korleis ein skulle takla mobbing og fått kjenna til prosedyrar i mobbesaker i pedagogikkundervisninga: *"Vi kunne for eksempel hatt færre timer med historie og fått diskutert flere case. Historie kan vi jo lese selv!"*

Undervisningserfaring.

Alle 5 gruppene var klar på at dei fekk for seint prøva seg til å stå framfor ein klasse å undervisa:

"Vi burde få prøva å være lærer allerede første skoleerfæringsperioden; vi må jo få vite om vi passer til denne jobben!" "Å ha ansvar for en hel time ville nok være i meste laget så tidlig, men å få ansvar for en liten del av timen og stå framfor elevene ville være utrolig"

nyttig!" Når vi går på et lærer studium bør vi få mer erfaring, enn bare å følge med på lærerens undervisning!"

Nokon var ikkje heilt einig: *"Første skoleerfæringsperioden er det kanskje nok å observere. Å gå rundt å hjelpe elevene med oppgaver er jo greitt. Det er kjedelig å sitte i ro hele dagen!"*

"Hadde vi fått prøvd oss mer i egen undervisning tidlig i studiet, ville vi tidligere vært modme til å overta undervisninga i en klasse".

"Å ha egenpraksis i en klasse er superkjekt!"

Dette at studentane slepp så seint til med eigen undervisning bør endrast. Når ein går på eit lærarstudium burde ein tidleg få oppleve å vera lærar!

Noen sa også at studentane måtte være til stades i alle timar i dei første skuleerfæringsperiodane og følte dette som lite nyttig:

"Å være med på alle timene til klassen i skoleerfæringsperioden er dårlig bruk av tid!"
"Det ville vært nok å være med på timene i mine fag og hatt tid til for eksempel forberede seg til timene på universitetet!" *"Å sitte å stirre i et klasserom en hel uke tjener ingen hensikt".* *"Å observere at læreren og klassen spilte fotball siste timen på fredag var fullstendig bortkastet tid!"*

Fleire hadde opplevd å ikkje få sjå undervisning i realfaga i skuleerfæringsperiodar:

Jeg fulgte en lærer som kun hadde språkfag og samfunnsfag i skoleerfæringsperioden. Jeg syns jeg burde få anledning til å få oppleve undervisning i fag jeg selv skal undervise i!"

Kollisjon.

Kollisjon mellom undervisninga på universitetet og skuleerfæring/praksis var eit problem som blei nemnt av alle gruppene: *"Jeg mistet absolutt all undervisning på universitetet i tillegg til viktig oppgavegjennomgang, og da sliter en".*

Nokre av faglærarane hadde laga podcast slik at studentane skulle kunne få med gjennomgangen, men teknologien er for dårlig: *"Jeg brukte ti timer for å arbeide igjennom en mattetime, og da gav jeg opp!"*

Slik eg forstår det var det ei hjelp at skuleerfæringa med partnerskolane var lagt over ein lengre periode, slik at studentane kunne avtala skuleerfæringstid som ikkje kolliderte med undervisninga på universitetet. Det blei likevel påpeika at fagdidaktikken burde konsentrerast slik at det ikkje var undervisning i skuleerfæringsperioden/praksisperioden. Obligatoriske ting bør konsentrerast før praksis.

Fagdidaktikkundervisninga

Alle gruppene påpeikte at det var stor skilnad på skulerettinga og nytten av fagdidaktikkundervisninga:

"Jeg opplever at det er stor forskjell på fagdidaktikkundervisninga, hos noen er det veldig skolerettet, mens hos andre er det så generelt at jeg ikke ser hensikten med faget i forhold til undervisning i skolen!"

"Det burde vært lagt opp til mer studentaktivitet, for eksempel diskusjoner av problemer, case eller lignende. Da ville vi sett nytten av å møte fram til undervisningen!"

"Jeg reagerer på at lærerne i pedagogiske/didaktiske emner poengterer variasjon og kreativitet i undervisningen, men selv bruker bare tradisjonell tavleundervisning mesteparten av forelesningene", "Pensum kan vi lese sjøl!"

Planlegging av fagdidaktikkundervisning: *"Vi fikk vite at om obligatorisk undervisning bare kort tid i forveien. Det er for dårlig! Obligatorisk undervisning burde vi fått vite når undervisningen startet om høsten!"*

Frå ei gruppe blei lagt fram ønskje om fagdidaktikkundervisning i geologi.

Studentmiljø

Frå alle gruppene blei det påpeikt at dei kjende berre til sitt kull, men dei møtte likevel berre kullet i pedagogikk og fagdidaktikktimane for elles var dei spreidde på ulike emne og lesesalar, og såg ofte ikkje kvarandre. Dei kjende ikkje til dei andre studentane på lektorutdanninga, så det er ikkje noko lektorutdanningsmiljø ved universitetet.

"Det er i år laget en facebookside, men den blir jo lite brukt for vi kjenner jo ikke hverandre."

Alle kulla meinte at viss dei fekk ein felles lesesal for lektorutdanninga slik at dei møttest dagleg fysisk ville det vera godt for studentmiljøet. Det blei og hevda at det store fråfallet ved utdanninga i stor grad kom av mangel på miljø.

Universitetet bør finna ordningar slik at studentane også ved lektorutdanninga får skapa eit naturleg fysisk miljø på same vis som medisinarar, farmasøytar osb.

Organisering av studiet

Dei fleste gruppene kom i samtalen inn på at dei hadde ein svært god koordinator: *"Hos Marianne får vi hjelp til alt, også med det som ikke har noe med studiet å gjøre."*

"Hun tar oss på alvor, og gjør noe med problema vi kommer med!"

Studentane eg snakka med var svært opptekne av å få utvikla det integrerte lektorstudiet til eit enno betre studium. Fleire av studentane hadde måtta omkalfatra mykje for å få tid til å delta i møtet med programsensor. Det blei og sagt at "det er eit kjekt studium" og dei opplevde for det meste å bli tekne på alvor når det var noko dei ønskte å få endra på. Representantar frå dei siste kulla sa også at studiet hadde utvikla seg i positiv lei.